

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM

HOÀNG THỊ HƯƠNG

NGHIÊN CỨU NĂNG LỰC CẠNH TRANH
TỈNH VĨNH PHÚC GIAI ĐOẠN 2008 - 2013

LUẬN VĂN THẠC SĨ ĐỊA LÝ HỌC

THÁI NGUYÊN - 2015

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM

HOÀNG THỊ HƯƠNG

NGHIÊN CỨU NĂNG LỰC CẠNH TRANH
TỈNH VĨNH PHÚC GIAI ĐOẠN 2008 - 2013

Chuyên ngành: ĐỊA LÝ HỌC

Mã ngành: 60.31.05.01

LUẬN VĂN THẠC SĨ ĐỊA LÝ HỌC

Người hướng dẫn khoa học: TS. NGUYỄN XUÂN TRƯỜNG

THÁI NGUYÊN - 2015

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là công trình nghiên cứu của riêng tôi. Các số liệu và kết quả nghiên cứu trong luận văn là trung thực, dựa trên các nguồn thông tin tư liệu chính thức với độ tin cậy cao và chưa từng được ai công nhận trong bất cứ một công trình nào khác.

Thái Nguyên, tháng 5 năm 2015

Học viên

Hoàng Thị Hương

LỜI CẢM ƠN

Trong thời gian nghiên cứu, thực hiện đề tài này, tôi đã nhận được sự quan tâm, giúp đỡ của Ban Giám hiệu, Trường Đại học Sư phạm - Đại học Thái Nguyên, Sở Kế hoạch và Đầu tư tỉnh Vĩnh Phúc, Cục Thống Vĩnh Phúc, các cơ quan và ban ngành tỉnh Vĩnh Phúc; các thầy giáo, cô giáo, bạn bè, đồng nghiệp và gia đình.

Nhân dịp này tôi xin được bày tỏ lòng kính trọng biết ơn sâu sắc tới:

1. TS. Nguyễn Xuân Trường - Đại học Thái Nguyên, đã tận tình giúp đỡ tôi trong quá trình hoàn thành Luận văn này.

2. Ban Giám hiệu, Khoa Sau đại học, Khoa Địa lí và các thầy giáo, cô giáo giảng dạy chuyên ngành của Trường Đại học Sư phạm - Đại học Thái Nguyên đã tạo điều kiện giúp đỡ để tôi hoàn thành luận văn này.

3. Các cơ quan sở, ban, ngành tỉnh Vĩnh Phúc, cùng bạn bè đồng nghiệp và người thân đã quan tâm giúp đỡ và động viên tôi trong suốt quá trình học tập và thực hiện đề tài.

Trong quá trình thực hiện đề tài luận văn, bản thân tôi đã có nhiều cố gắng nhưng không tránh khỏi những thiếu sót. Vì vậy, tôi rất mong nhận được những ý kiến đóng góp của các thầy, cô và các bạn đồng nghiệp để đề tài luận văn được hoàn thiện hơn.

Tôi xin trân trọng cảm ơn!

Thái Nguyên, tháng 5 năm 2015

Học viên

Hoàng Thị Hương (Khóa học 2013 - 2015)

MỤC LỤC

Trang bìa phụ	
Lời cam đoan.....	i
Lời cảm ơn	ii
Mục lục.....	iii
Danh mục viết tắt	iv
Danh mục các bảng	v
Danh mục các hình	vi
MỞ ĐẦU	1
1. Lý do chọn đề tài	1
2. Mục tiêu nghiên cứu	2
3. Nhiệm vụ nghiên cứu.....	2
4. Giới hạn phạm vi nghiên cứu	2
5. Quan điểm và phương pháp nghiên cứu đề tài	2
6. Lịch sử nghiên cứu vấn đề.....	4
7. Những đóng góp của đề tài.....	7
8. Cấu trúc đề tài.....	7
NỘI DUNG	9
Chương 1. CƠ SỞ LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN VỀ NĂNG LỰC CẠNH TRANH CẤP TỈNH	9
1.1. Cơ sở lý luận.....	9
1.1.1. Khái niệm về cạnh tranh, năng lực cạnh tranh cấp tỉnh	9
1.1.1.1. Khái niệm cạnh tranh và năng lực cạnh tranh cấp tỉnh	9
1.1.1.2. Các yếu tố cấu thành năng lực cạnh tranh cấp tỉnh	15
1.1.1.3. Các yếu tố ảnh hưởng đến năng lực cạnh tranh	21
1.1.1.4. Tầm quan trọng của việc nâng cao năng lực cạnh tranh cấp tỉnh	23
1.1.2. Khái niệm và một số nội dung liên quan đến chỉ số năng lực hội nhập kinh tế quốc tế cấp địa phương.....	24
1.1.2.1. Khái niệm năng lực hội nhập kinh tế quốc tế cấp địa phương	24
1.1.2.2. Nội dung và tiêu chí liên quan đến đánh giá năng lực hội nhập kinh tế quốc tế cấp địa phương (PEII).....	25
1.2. Cơ sở thực tiễn.....	29

1.2.1. Năng lực cạnh tranh quốc gia của Việt Nam trong bối cảnh hội nhập toàn cầu.....	29
1.2.2. Hiện trạng năng lực cạnh tranh của các tỉnh vùng Đồng bằng sông Hồng.....	30
1.2.3. Kinh nghiệm của một số địa phương trong việc nâng cao năng lực cạnh tranh... 31	
1.2.3.1. Tỉnh Hải Dương.....	31
1.2.3.2. Tỉnh Bắc Ninh	32
1.2.4. Một số bài học kinh nghiệm rút ra cho Vĩnh Phúc	34
Tiêu kết chương 1	36
Chương 2. THỰC TRẠNG NĂNG LỰC CẠNH TRANH CẤP TỈNH CỦA VĨNH PHÚC GIAI ĐOẠN 2008 - 2013.....	37
2.1. Các nhân tố ảnh hưởng đến chỉ số PCI của Vĩnh Phúc	37
2.1.1. Vị trí địa lí và phạm vi lãnh thổ.....	37
2.1.2. Trình độ phát triển kinh tế - xã hội.....	37
2.1.3. Các chính sách phát triển.....	38
2.1.3.1. Cải cách hành chính.....	38
2.1.3.2. Môi trường đầu tư.....	39
2.1.4. Nguồn nhân lực.....	39
2.1.4.1. Quy mô dân số.....	39
2.1.4.2. Nguồn lao động	41
2.1.5. Điều kiện tự nhiên và TNTN.....	42
2.2. Thực trạng chỉ số năng lực cạnh tranh của tỉnh Vĩnh Phúc giai đoạn 2008 – 2013..	46
2.2.1. Phân tích quá trình nâng cao chỉ số năng lực cạnh tranh cấp tỉnh của Vĩnh Phúc giai đoạn 2008 - 2013	46
2.2.2. Phân tích các chỉ số cấu thành năng lực cạnh tranh cấp tỉnh của Vĩnh Phúc ...	50
2.2.2.1. Chỉ số chi phí ra nhập thị trường.....	51
2.2.2.2. Chỉ số tiếp cận đất đai và ổn định trong sử dụng đất đai	54
2.2.2.3. Chỉ số tính minh bạch và tiếp cận thông tin	56
2.2.2.4. Chi phí thời gian để thực hiện các quy định của nhà nước	59
2.2.2.5. Chi phí không chính thức	62
2.2.2.6. Tính năng động và tiên phong của lãnh đạo tỉnh	64
2.2.2.7. Dịch vụ hỗ trợ doanh nghiệp	66

2.2.2.8. Đào tạo lao động.....	70
2.2.2.9. Thiết chế pháp lý	73
2.2.3. Những hạn chế, yếu kém ảnh hưởng đến năng lực cạnh tranh của Vĩnh Phúc và nguyên nhân	76
2.2.3.1. Những hạn chế, yếu kém	76
2.2.3.2. Nguyên nhân của những hạn chế, yếu kém.....	77
2.2.4. Kết quả về nâng cao chỉ số năng lực hội nhập cấp tỉnh (PEII) của Vĩnh Phúc từ năm 2010 đến năm 2013	80
2.3. Năng lực cạnh tranh tỉnh Vĩnh Phúc qua cách tiếp cận SWOT	85
Tiểu kết chương 2	87
Chương 3. GIẢI PHÁP NÂNG CAO NĂNG LỰC CẠNH TRANH CỦA TỈNH VĨNH PHÚC TRONG ĐIỀU KIỆN HỘI NHẬP.....	89
3.1. Cơ sở đề xuất giải pháp	89
3.1.1. Quan điểm.....	89
3.1.2. Mục tiêu.....	89
3.1.3. Định hướng phát triển.....	91
3.1.3.1. Định hướng chung	91
3.1.3.2. Định hướng cụ thể	91
3.2. Các giải pháp nhằm nâng cao năng lực cạnh tranh của tỉnh Vĩnh Phúc.....	93
3.2.1. Giải pháp chung nâng cao năng lực cạnh tranh của tỉnh Vĩnh Phúc.....	93
3.2.2. Giải pháp cụ thể đối với từng chỉ số cấu thành năng lực cạnh tranh cấp tỉnh....	95
KẾT LUẬN	102
TÀI LIỆU THAM KHẢO	105
PHỤ LỤC	

DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT

TỪ	NGHĨA
CBCCVC	Cán bộ công chức viên chức
CCHC	Cải cách hành chính
CCHCC	Cải cách hành chính công
CHXHCN	Cộng hòa xã hội chủ nghĩa
CIEM	Viện quản lý kinh tế Trung ương
DN	Doanh nghiệp
DNNN	Doanh nghiệp nhà nước
ĐP	Địa phương
GCNQSD	Giấy chứng nhận quyền sử dụng
IPA	Ban xúc tiến thương mại
KT	Kinh tế
NLCT	Năng lực cạnh tranh
NN	Nhà nước
PCI	Chỉ số năng lực cạnh tranh cấp tỉnh
PEII	Chỉ số năng lực hội nhập kinh tế quốc tế cấp địa phương
THCS	Trung học cơ sở
VCCI	Phòng thương mại và công nghiệp Việt Nam

DANH MỤC BẢNG

Bảng 1.1. Chỉ số PCI vùng đồng bằng sông Hồng năm 2013	30
Bảng 1.2. Tổng hợp các chỉ số PCI của Hải Dương giai đoạn 2008 - 2013.....	32
Bảng 1.3. Năng lực cạnh tranh của tỉnh Hải Dương giai đoạn 2008 - 2013.....	32
Bảng 1.4. Tổng hợp các chỉ số PCI của tỉnh Bắc Ninh giai đoạn 2008 - 2013	33
Bảng 1.5. Năng lực cạnh tranh của tỉnh Bắc Ninh giai đoạn 2008 – 2013.....	33
Bảng 2.1. Tổng giá trị sản xuất (theo giá so sánh năm 1994) và tốc độ tăng trưởng kinh tế Vĩnh Phúc giai đoạn 2008 - 2013	37
Bảng 2.2. Cơ cấu kinh tế tỉnh Vĩnh Phúc giai đoạn 2008 - 2013(Đơn vị: %)	38
Bảng 2.3. Phát triển dân số tỉnh Vĩnh Phúc giai đoạn 2008 – 2013	40
Bảng 2.4. Hiện trạng nguồn lao động và sử dụng lao động toàn tỉnh giai đoạn 2000- 2013.....	42
Bảng 2.5. Các chỉ số thành phần PCI của Vĩnh Phúc giai đoạn 2008 - 2013.....	48
Bảng 2.6. Chỉ số PCI của Vĩnh Phúc giai đoạn 2008 - 2013.....	48
Bảng 2.7. Điểm số chỉ số chi phí ra nhập thị trường giai đoạn 2008 - 2013	51
Bảng 2.8. Các chỉ tiêu đánh giá chỉ số chi phí gia nhập thị trường của Vĩnh Phúc giai đoạn 2008 – 2013	52
Bảng 2.9. Điểm số của chỉ số tiếp cận đất đai và sự ổn định trong sử dụng đất đai giai đoạn 2008 – 2013	54
Bảng 2.10. Các chỉ tiêu đánh giá chỉ số tiếp cận đất đai và sự ổn định trong sử dụng đất giai đoạn 2008 - 2013	55
Bảng 2.11. Các chỉ tiêu đánh giá chỉ số tính minh bạch và tiếp cận thông tin tỉnh Vĩnh Phúc giai đoạn 2008 - 2013.....	57
Bảng 2.12. Điểm số của chỉ số tính minh bạch và tiếp cận thông tin của tỉnh Vĩnh Phúc qua các năm.....	58
Bảng 2.13. Điểm số của chỉ số chi phí thời gian để thực hiện các quy định của nhà nước của Vĩnh Phúc qua các năm	60
Bảng 2.14. Các chỉ tiêu đánh giá chỉ số chi phí thời gian để thực hiện các quy định của Nhà nước giai đoạn 2008 – 2013.....	60
Bảng 2.16. Các chỉ tiêu đánh giá chi phí không chính thức của tỉnh Vĩnh Phúc giai đoạn 2008 – 2013	63
Bảng 2.17. Điểm số của chỉ số tính năng động và tiên phong của lãnh đạo tỉnh Vĩnh Phúc qua các năm.....	64

Bảng 2.18. Các chỉ tiêu đánh giá chỉ số tính năng động và tiên phong của lãnh đạo tỉnh Vĩnh Phúc giai đoạn 2008 – 2013	64
Bảng 2.19. Điểm số của chỉ số dịch vụ hỗ trợ doanh nghiệp tỉnh Vĩnh Phúc qua các năm.....	67
Bảng 2.20. Các chỉ tiêu đánh giá dịch vụ hỗ trợ doanh nghiệp của tỉnh Vĩnh Phúc qua các năm	67
Bảng 2.21. Điểm số của chỉ số đào tạo lao động của tỉnh Vĩnh Phúc qua các năm ..	70
Bảng 2.22. Các chỉ tiêu đánh giá chất lượng đào tạo lao động tỉnh Vĩnh Phúc qua các năm.....	71
Bảng 2.23. Điểm số chỉ số thiết chế pháp lý của Vĩnh Phúc qua các năm.....	74
Bảng 2.24. Các chỉ tiêu cấu thành chỉ số thiết chế pháp lý của tỉnh Vĩnh Phúc qua các năm.....	74